

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
AL REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ
ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”
DIN REPUBLICA MOLDOVA

TULBURAREA AFECTIVĂ BIPOLARĂ

Protocol clinic național
(EDIȚIA A II-A)

PCN-292

Chișinău, 2024

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

TULBURAREA AFECTIVĂ BIPOLARĂ

Protocol clinic național
(ediția a II-a)

PCN-292

Chișinău, 2024

CUPRINS

SUMARUL RECOMANDĂRILOR	5
ABREVIERILE FOLOSITE ÎN DOCUMENT	7
PREFAȚĂ	8
A. PARTEA INTRODUCȚIVĂ	8
A.1. <i>Diagnosticul. Exemple de formulare a diagnosticului clinic</i>	8
A.2. <i>Codul bolii (CIM 10): F30 – F39</i>	8
A.3. <i>Utilizatorii</i>	8
A.4. <i>Obiectivele protocolului</i>	8
A.5. <i>Elaborat - 2017</i>	9
A.6. <i>Revizuit - 2023</i>	9
A.7. <i>următoarea revizuire - 2028</i>	9
A.8. <i>Lista și informațiile de contact ale autorilor și ale persoanelor ce au participat la elaborare</i>	9
<i>Protocolul a fost examinat și aprobat de:</i>	9
A.9. <i>Definițiile folosite în document</i>	9
A.10. <i>Informația epidemiologică</i>	10
B. PARTEA GENERALĂ	12
B.1. <i>Nivelul de asistență medicală primară</i>	12
B.2. <i>Nivelul de asistență medicală urgentă prespitalicească</i>	12
B.3. <i>Nivelul de asistență medicală specializată de ambulator (Centrul Comunitar de Sănătate Mintală)</i>	13
B.4. <i>Nivelul de asistență medicală spitalicească Secțiile de profil psihiatric ale spitalelor raionale și municipale, UPU</i>	14
B.5. <i>Nivelul de asistență medicală Spitalicească Specializată</i>	15
C. CONDUITA	16
C.1. ALGORITMII DE CONDUITĂ	16
C.1.1. <i>Algoritm general de conduită al pacientului - Managementul pacientului cu risc de Tulburare Afectivă Bipolară</i>	16
C.1.2. <i>Algoritm diagnosticării Tulburării Afective bipolare</i>	17
C.1.3. <i>Arborele decizional: nivelele sangvine ale stabilizatorilor de dispoziție</i>	17
C.1.4. <i>Arborele decizional: farmacoterapia pentru episod maniacal</i>	18
C.1.5. <i>Arborele decizional: farmacoterapia în depresia bipolară -prezentarea generală</i>	19
C.1.6. <i>Arborele decizional: farmacoterapia la cicluri rapide- prezentare generală</i>	20
C.1.7. <i>Arborele decizional: indicații pentru farmacoterapia de menținere</i>	21
C.1.7. <i>Arborele decizional: farmacoterapia de menținere</i>	22
C.1.8. <i>Arborele decizional: nivelele sangvine ale stabilizatorilor de dispoziție</i>	23
C.2. DESCRIEREA METODELOR, TEHNICILOR ȘI PROCEDURILOR	23
C.2.1. <i>Clasificarea clinică</i>	23
C.2.2. <i>Profilaxia</i>	26
C.2.2.1. <i>Factorii de risc</i>	27
C.2.2.2. <i>Screening-ul</i>	28
C.2.3. <i>Conduita pacientului</i>	29
C.2.3.1. <i>Anamneza</i>	29
C.2.3.2. <i>Examenul fizic (datele obiective)</i>	31
C.2.3.3. <i>Investigațiile paraclinice (obligatoriu)</i>	37
C.2.3.4. <i>Diagnosticul diferențial</i>	41
C.2.3.5. <i>Prognosticul</i>	47

C.2.3.6.	Criteriile de spitalizare.....	47
C.2.3.7.	Criterii de transfer de la un nivel de asistență medical la alt nivel.....	47
C.2.3.8.	Tratamentul.....	49
C.2.3.8.1.	Nemedicamentos	50
C.2.3.8.2.	Medicamentos.....	53
C.2.3.9.	Evoluția.....	65
C.2.3.10.	Supravegherea	66
C.2.3.10.1.	Recuperarea psiho-socială	66
C.2.4.	Stările de urgență	69
C.2.5.	Complicațiile.....	69
D.	RESURSE UMANE ȘI MATERIALE NECESARE PENTRU IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR PROTOCOLULUI	73
D.1.	<i>Instituțiile de Asistență medicală primară</i>	<i>73</i>
D.2.	<i>Asistența Medicală Urgentă Prespitalicească.....</i>	<i>73</i>
D.3.	<i>Centrele Comunitare De Sănătate Mintală.....</i>	<i>73</i>
D.4.	<i>INSTITUȚIILE DE Asistență Medicală Spitalicească</i>	<i>74</i>
E.	INDICATORI DE PERFORMANȚĂ.....	76
ANEXA 1.	<i>FIȘA STANDARDIZATĂ DE AUDIT MEDICAL.....</i>	<i>77</i>
ANEXA 2.	<i>GHIDUL PACIENTULUI CU TULBURARE AFECTIVĂ BIPOLARĂ (GHID PENTRU PACIENT).....</i>	<i>78</i>
ANEXA 3.	<i>RECOMANDĂRI PENTRU TRATAMENTUL FARMACOLOGIC A TULBURĂRILOR BIPOLARE LA ADUȘI [81, 165].....</i>	<i>80</i>
ANEXA 4.	<i>TERAPIA DE URGENȚĂ – STAREA DE AGITAȚIE ÎN MANIE [20].....</i>	<i>85</i>
ANEXA 5.	<i>SPECTRUL DE ACȚIUNE CLINICĂ AL ANTIPSIHOTICELOR (NEUROLEPTICELOR).....</i>	<i>85</i>
ANEXA 6.	<i>REMEDII ANTIPSIHOTICE (NEUROLEPTICE).....</i>	<i>86</i>
ANEXA 7.	<i>REMEDII ANTIPSIHOTICE (NEUROLEPTICE) CU ELIBERARE PRELUNGITĂ.....</i>	<i>86</i>
ANEXA 8.	<i>REMEDII PENTRU TRATAMENTUL EFECTELOR EXTRAPIRAMIDALE INDUSE DE ANTIPSIHOTICE (NEUROLEPTICE).....</i>	<i>86</i>
ANEXA 9.	<i>REMEDII TRANCHILIZANTE ȘI HIPNOTICE.....</i>	<i>86</i>
ANEXA 10.	<i>REMEDII ANTIDEPRESIVE.....</i>	<i>87</i>
ANEXA 11.	<i>DOZELE PRINCIPALELOR REMEDII CU EFECT TIMOSTABILIZATOR UTILIZATE ÎN ASOCIERE CU TRATAMENTUL ANTIPSIHOTIC.....</i>	<i>87</i>
ANEXA 12.	<i>SCALA YOUNG DE EVALUARE A MANIEI (YOUNG MANIA RATING SCALE-YMRS).....</i>	<i>87</i>
ANEXA 13.	<i>CHESTIONARUL TULBURĂRILOR DISPOZIȚIEI (MDQ-Mood Disorders Questionnaires).....</i>	<i>90</i>
ANEXA 14.	<i>SCALELE DE EVALUARE A CALITĂȚII VIEȚII: HoNOS.....</i>	<i>92</i>
ANEXA 15.	<i>SCALA IMPRESIEI CLINICE GLOBALE.....</i>	<i>99</i>
ANEXA 16.	<i>SCALA COLUMBIA DE SEVERITATE A RISCULUI SUICIDAR ..</i>	<i>100</i>
ANEXA 17.	<i>SCALA DE INTENȚIE SUICIDARĂ BECK</i>	<i>105</i>
ANEXA 18.	<i>NIVELE DE EVIDENȚĂ ȘI GRADE DE RECOMANDARE</i>	<i>107</i>
	BIBLIOGRAFIE	108